

Aluevalitus Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksestä 13.6.2023 (50 §) / Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös

KH 19.06.2023 § 179

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuusto käsitteli 13.6.2023 (49 §) Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2022. Aluevaltuusto merkitsi tiedoksi sairaanhoitopiirin tilintarkastuskertomuksen 2022, hyväksyi sairaanhoitopiirin vuoden 2022 tilinpäätöksen ja myönsi sairaanhoitopiirin tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1.–31.12.2022.

Samalla aluevaltuusto päätti jättää täytäntöön panematta sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston 17.6.2022 tekemän päätöksen sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisesta, vaikka yhtymävaltuuston sanottu päätös on lainvoimainen. Asia todetaan yksiselitteisesti hyvinvointialueen laatimassa, aluevaltuuston päätöksen taustalla olevassa valmistelutekstissä.

Sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä koskevassa hyvinvointialueen valmistelutekstissä selkeästi vielä kuvataan, kuinka sairaanhoitopiirin yhtymähallituksessa sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston päätöksen täytäntöönpano on tehty hyvin perusteellisen valmistelun kautta. Yhtymähallitus päätti 28.12.2022, että vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan yhtymävaltuuston kesäkuussa 2022 tekemän lainvoimaisen päätöksen mukaisesti ja siinä huomioidaan sairaanhoitopiirin peruspääoman alentaminen 24 miljoonalla eurolla.

Käsitellessään sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä vuodelta 2022 aluevaltuusto ei voi enää päättää sairaanhoitopiirin tekemän lainvoimaisen ja jo täytäntöönpannun päätöksen jättämisestä täytäntöön panematta. Aluevaltuuston olisi pitänyt hyväksyä sairaanhoitopiirin tilinpäätös sairaanhoitopiirin talouden, toiminnan ja päätösten mukaisena.

Tilanteesta ja toimintavaihtoehtoista on keskusteltu sairaanhoitopiirin jäsenkuntien kesken.

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 140 §:n perusteella aluevaltuuston päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksella hallinto-oikeudelta. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- 2) päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa; tai
- 3) päätös on muuten lainvastainen.

Kaupunginhallitukselle esitetään, että se päättäisi, että Äänekosken kaupunki tekee aluevaltuuston sanotusta päätöksestä aluevalituksen hallinto-oikeuteen sillä perusteella, että aluevaltuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja aluevaltuusto on ylittänyt

toimivaltansa. Asiassa on hyvä varautua kuntien yhteiseen valitukseen tai vähintään tiiviiseen yhteistoimintaan kuntien kanssa.

Luonnos valituskirjelmäksi on liitteenä. Liite on salassa pidettävä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 19 kohdan perusteella.

Aluevalituksen tekemisestä päättää kaupunginhallitus, sillä kuntalain (410/2025) 39 §:n 1 momentin 3 kohdan ja Äänekosken kaupungin hallintosäännön 22 §:n 1 momentin 28 kohdan mukaan kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää kaupungin puhevaltaa.

Valmistelija Hallintojohtaja Aleksi Heikkilä, puh. 040 823 7921

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus:

- 1) päättää, että Äänekosken kaupunki valittaa hallinto-oikeuteen Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston 13.6.2023 (49 §, "Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2022") tekemästä päätöksestä, koska aluevaltuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja aluevaltuusto on ylittänyt toimivaltansa siten kuin liitteessä tarkemmin esitetään;
- 2) päättää, että Äänekosken kaupunki vaatii, että hallinto-oikeus kumoaa aluevaltuuston sanotun päätöksen ja palauttaa asian valmisteltavaksi Keski-Suomen hyvinvointialueelle siten kuin liitteessä tarkemmin esitetään;
- 3) päättää ilmoittaa valituskirjelmässä tai tarvittaessa erikseen hallinto-oikeudelle, että Äänekosken kaupunki suostuu siihen ja pitää perusteltuna sitä, että hallinto-oikeus käsittelee yhdessä kaikki kuntien sanotusta aluevaltuuston päätöksestä vireille panemat aluevalitukset; ja
- 4) hyväksyy sen, että Äänekosken kaupunki voi jättää puheena olevan aluevalituksen yhdessä muiden kuntien kanssa tai antaa muulle kunnalle valtakirjan aluevalituksen panemiseksi vireille myös Äänekosken kaupungin nimissä ja lukuun.

Päätös Hyväksyttiin.

- - - - -

Kari Kiiskinen (Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksen ja aluevaltuuston jäsen ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston jäsen), Jari Halttunen (aluevaltuuston jäsen), Johanna Vertainen (aluevaltuuston varajäsen, hyvinvointialueen työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan jäsen ja sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston varajäsen), Marke Tuominen (hyvinvointialueen turvallisuuslautakunnan jäsen) ja Seppo Ruotsalainen

(aluevaltuuston varajäsen ja hyvinvointialueen turvallisuuslautakunnan varajäsen) totesivat olevansa esteellisiä (yhteisöjäävi) ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Rolf Nyholm (Johanna Vertaisen sijalla) ja Riitta Nyrönen (Kari Kiiskisen sijalla) osallistuivat varajäseninä tämän asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan toimi kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Matti Virtanen.

- - - - -

KH 06.11.2023 § 417

Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 (179 §), että Äänekosken kaupunki valittaa hallinto-oikeuteen Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston 13.6.2023 (49 §, oikeastaan 50 §, "Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2022") tekemästä päätöksestä.

Sanottu aluevalitus on vireillä Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa niin, että siinä valittajina ovat Hankasalmen kunta ja lisäksi valtakirjalla 16 muuta kuntaa (Kannonkosken kunta, Karstulan kunta, Keuruun kaupunki, Kinnulan kunta, Konneveden kunta, Kyyjärven kunta, Laukaan kunta, Luhangan kunta, Multian kunta, Muuramen kunta, Petäjäveden kunta, Pihtiputaan kunta, Saarijärven kaupunki, Uuraisten kunta, Viitasaaren kaupunki ja Äänekosken kaupunki). Eräät muut Keski-Suomen kunnat ovat valittaneet samasta päätöksestä itsenäisesti.

Hallinto-oikeus on toimittanut Hankasalmen kunnalle 4.10.2023 päivätyn selityspyynnön. Selityspyynnön mukaan Keski-Suomen hyvinvointialue on antanut lausunnon valituksen johdosta ja hallinto-oikeus varaa valittajille tilaisuuden esittää käsityksensä kyseisestä lausunnosta. Selityksen on oltava hallinto-oikeudessa viimeistään 6.11.2023. Selityspyyntö on esityslistan liitteenä.

Hankasalmen kunnanhallitus hyväksyi hallinto-oikeudelle annettavan selityksen 23.10.2023 (136 §) tekemällään päätöksellä, ja se on tämän jälkeen toimitettu hallinto-oikeudelle. Selitys liitteineen on esityslistan liitteenä.

Viranhaltijajohto katsoo, että Äänekosken kaupungilla ei ole lisättävää Hankasalmen kunnanhallituksen hyväksymään selitykseen nähden.

Valmistelija Hallintojohtaja Aleksi Heikkilä, puh. 040 823 7921

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle toimitetun selityksen, jonka Hankasalmen kunnanhallitus hyväksyi 23.10.2023 (136 §) tekemällään päätöksellä.

Päätös

Hyväksyttiin.

- - - - -

Kari Kiiskinen (hyvinvointialueen aluehallituksen ja aluevaltuuston jäsen), Jari Halttunen (hyvinvointialueen aluevaltuuston jäsen), Johanna Vertainen (hyvinvointialueen aluevaltuuston varajäsen, hyvinvointialueen työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan jäsen), Marke Tuominen (hyvinvointialueen turvallisuuslautakunnan jäsen), Seppo Ruotsalainen (hyvinvointialueen aluevaltuuston varajäsen ja hyvinvointialueen turvallisuuslautakunnan varajäsen) ja Piia Flink-Liimatainen (hyvinvointialueen työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan jäsen) totesivat olevansa esteellisiä (yhteisöjäävi) ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Rolf Nyholm (Johanna Vertaisen sijalla) ja Riitta Nyrönen (Kari Kiiskisen sijalla) osallistuivat varajäsenenä tämän asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan toimi kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Matti Virtanen.

- - - - -

Merkittiin, että tämä asia käsiteltiin kokouksen kolmantena asiana.

- - - - -

KH 07.10.2024 § 236

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on toimittanut Äänekosken kaupungille 18.9.2024 päivätyn selityspyynnön. Selityspyynnön mukaan Keski-Suomen hyvinvointialue on täydentänyt kuntien tekemän aluevalituksen johdosta antamaansa lausuntoa. Hallinto-oikeus varaa valittajille tilaisuuden esittää käsityksensä kyseisestä lausunnosta. Selityksen on oltava hallinto-oikeudessa viimeistään 17.10.2024.

Selityspyyntö ja sen yhteydessä kaupungille toimitettu hyvinvointialueen lausunnon täydennys (päivätty 13.8.2024 ja allekirjoitettu 15.8.2024) on esityslistan liitteenä.

Hyvinvointialueen lausunnon täydennys perustuu käytännössä kahteen tuomioistuinratkaisuun. Toisaalta täydennyksessä viitataan korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) 19.6.2024 antamaan päätökseen nro 1861/2024, joka koskee Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymää, ja toisaalta Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden 17.10.2023 antamaan päätökseen nro 1692/2023, joka liittyy Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystalvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymään. Molemmat päätökset ovat lainvoimaisia. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös tuli lainvoimaiseksi, kun KHO hylkäsi 8.8.2024 sitä koskevat valituslupahakemukset.

Valituksen tehneiden kuntien välisessä yhteistyössä on valmisteltu liitteenä oleva ehdotus selitykseksi. Ehdotuksessa on kiinnitetty huomiota sanottuihin tuomioistuinratkaisuihin.

Selityksen antamisesta päättää kaupunginhallitus, sillä kuntalain (410/2015) 39 §:n 1 momentin 3 kohdan ja Äänekosken kaupungin hallintosäännön 22 §:n 1 momentin 27 kohdan mukaan kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää kaupungin puhevaltaa.

Valmistelija Hallintojohtaja Aleksi Heikkilä, puh. 040 823 7921

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus:

- 1) päättää, että Äänekosken kaupunki antaa asiassa selityksen Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle liitteen mukaisesti; ja
- 2) määrää hallintojohtajan yksin allekirjoittamaan selityksen kaupungin puolelta.

Päätös Hyväksyttiin.

- - - - -

Piia Flink-Liimatainen (Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksen ja aluevaltuuston varajäsen), Jari Halttunen (aluevaltuuston ja hyvinvointialueen turvallisuuslautakunnan jäsen), Kari Kiiskinen (aluehallituksen ja aluevaltuuston jäsen), Tommi Lunttila (aluevaltuuston varajäsen), Sirpa Martins (aluevaltuuston jäsen), Seppo Ruotsalainen (aluevaltuuston ja hyvinvointialueen turvallisuuslautakunnan varajäsen), Marke Tuominen (aluevaltuuston varajäsen ja hyvinvointialueen turvallisuuslautakunnan jäsen) ja Johanna Vertainen (aluevaltuuston varajäsen ja hyvinvointialueen työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan jäsen) totesivat olevansa esteellisiä (yhteisöjäävi) ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Rolf Nyholm (Johanna Vertaisen sijalla), Riitta Nyrönen (Kari Kiiskisen sijalla) ja Heli Vuorinen (Sirpa Martinsin sijalla) osallistuivat varajäseninä tämän asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan toimi kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Anna-Riitta Pentinpuro.

- - - - -

KH 06.10.2025 § 260
432/00.04.02/2023

Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 § 179, että yhdessä muiden kuntien kanssa haetaan muutosta Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätökseen 13.6.2023/50 sekä jätetään aluevalitus Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeus on 15.9.2025 antamallaan päätöksellä nro 1777/2025 hylännyt kaupungin tekemän valituksen.

Asiassa on kyse siitä, että Keski-Suomen aluevaltuusto on 13.6.2023/50 käsitellyt Keski-Suomen sairaanhoitopiirin

tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2022. Osana päätöstä on päätetty jättää panematta täytäntöön Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston 17.6.2022/9 tekemä päätös koskien peruspääoman alentamista.

Asian taustalla on se, että sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkuntien on tullut voimaanpanolain 33 §:n nojalla kattaa kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle. Sairaanhoitopiirin kertyneiden alijäämien kattaminen on sairaanhoitopiirin valtuuston 10.12.2021/9 hyväksymän vuoden 2022 talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaisesti ollut tarkoitus kattaa usean keinon yhdistelmällä: omaisuuden myynnillä, sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisella ja tarvittaessa jäsenkuntien rahoituksella.

Keski-Suomen hyvinvointialue jätti 26.7.2024 Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle kunnallisvalituksen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymävaltuuston päätöksestä 17.6.2022/9. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 15.9.2025 antamallaan päätöksellä nro 1778/2025 kumonnut kyseisen päätöksen. Kaupunginhallitus käsittelee tätä asiaa erillisessä asiakohdassa kokouksessaan 6.10.2025.

Mikäli hallinto-oikeuden päätökset nrot 1777/2025 ja 1778/2025 jäävät voimaan, merkitsee se sitä, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin jäsenkunnille aiheutuu sairaanhoitopiirin alijäämän kattamisesta yhteensä 24,0 miljoonan euron lisälasku. Äänekosken kaupungin osuus lisälaskusta on noin 1,8 milj. euroa. Taloudellisesti tämän alijäämän kattamisen merkitystä lisää se, että se tulee vaikuttamaan kunnilta hyvinvointialueiden rahoitukseen siirrettävän peruspalvelujen valtionosuuden määrään myös tulevina vuosina.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi; 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupahakemuksen ja valituksen laatimisesta aiheutuu kaupungille kuluja ja hallinnollista työtä. Varmuutta siitä, että ensinnäkin valituslupa myönnettäisiin ja toiseksi hallinto-oikeuden päätös muuttuisi, vaikka valituslupa myönnettäisiin, ei ole. Asian taloudellinen merkitys kaupungille on kuitenkin suuri, mikä puoltaa valituksen tekemistä hallinto-oikeuden päätöksestä. Asialla nähdään olevan myös yhteiskunnallista merkitystä Keski-Suomen kunnille hyvinvointialueuudistuksen johdosta aiheutuneiden pitkävaikutteisten taloudellisten vaikutusten johdosta.

Valmistelija	Talousjohtaja Tapani Hämäläinen, puh. 0400 115 256
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus: 1) merkitsee Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksi; ja 2) päättää, että Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätökseen 15.9.2025 nro 1777/2025 haetaan valituslupaa ja siitä valitetaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle; 3) valtuuttaa kaupunginjohtajan allekirjoittamaan valituslupahakemuksen ja valituksen sekä jättämään valituslupahakemuksen ja valituksen korkeimmalle hallinto-oikeudelle; ja 4) hyväksyy, että valituslupahakemus ja valitus voidaan jättää myös yhdessä muiden aluevalitukseen osallisten kuntien kanssa.

Päätös Hyväksyttiin.

Keski-Suomen hyvinvointialueen luottamushenkilöt Kari Kiiskinen (aluevaltuuston jäsen), Piia Flink-Liimatainen (aluehallituksen ja aluevaltuuston varajäsen), Sirpa Martins (aluevaltuuston jäsen), Timo Pulli (turvallisuuslautakunnan varajäsen) ja Johanna Vertainen (aluevaltuuston varajäsen) totesivat olevansa esteellisiä (yhteisöjäävit) ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Tommi Lunttila ja Seppo Ruotsalainen (yhteisöjäävit; aluevaltuuston varajäseniä asian vireille tullessa) totesivat olevansa esteellisiä ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Riitta Nyrönen (Kari Kiiskisen sijalla), Toivo Hakkarainen (Piia Flink-Liimataisen sijalla) ja Marko Tuhkanen (Johanna Vertaisen sijalla) osallistuivat varajäsenenä tämän asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan toimi kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Matti Tiusanen.
